

اعلای دین

و امر هم شوی بینم

وقلا ایسی

۱۳۱۴ سر

تخلص وطن

نومبر ۱۳

(شورای امت)

سنه ۲

آئونه بدلی: هریر ایچون سنه لکی آلتش غروشدنر .

(بازار ایرتسی کونلری نشر اولتور)

آدره سمن :

داخلده بولنان ارباب غیرت وحیته نشر ونعمینی
تعهد ایتدیکی حالده بجانا ده کوندر یلور .

نه ممکن ظلم ایله بیداد ایله احای حریت
جالیش ادراکی قالدیر مقتدر سداک آدمیتدن

قانون اساسی

مندوق البوسته نمرة « ۳۳۰ » مصر القاهرة

CANOUN-I-ESSASSI

BOITE SPECIALE

N 330

CAIRE, EGYPT.

کال

نسخه سی ۱ غروشدنر

مدیر مسئولی :

ص . جمال

۲۰ القعدة سنه ۱۳۱۵

عثمانی اتحاد و ترقی جمعیتک مروج افکاریدر

۳۰ مارت سنه ۱۳۱۴

پادشاہ اہل اسلامی تحصیل علوم و معارفہ جدی اولہ رقی تشویق ایدر سہ قبرسہ ، بلغاریادہ ، رومانیادہ ، مصرہ ، ہندہ ، امید پوری طرفلر ذہ بولنان مسلمانلر سارلرندن اول استفادہ ایدر . چونکہ ممالک مذکورہ دہ وسائط تعلیم و مطالعہ ایلہ مطبوعات سر بستدر . اوایق آدملر دہ بولنور . لکن خانیہ اسلام طرفندن دلالت ، تشویق اولمادخہ استفادہ ایدہ میورلر . جو غیہ دہ معارف جدیدہ نک شریعتہ غیر موافق اولدینی ظن ایدر . خلیفہ نک مرغی بوظن فاسدی قالدیرر .

فانک اوستریا ، روسیہ ، فرانسیہ ، حکومتلری تعلیم و تعلم خصوصاً لرندہ اہل اسلامہ حریت ویر مدکلرندن پادشاہ حضرتلری بیودہ دعوی اردن و ازیکچہ حکومت مذکورہ یہ سیاسی بر حسن بیت ابراز ایتہ لیدر . مسلمانلر دہ حقوق مایہ لرینی نہ بولدہ محافظہ و توسیع ایدہ بیلہ جکلرینی کوسر ملی . مسلم تبعہ لری ختندہ تعلیم و تعلمہ مساعدات مناسبہ استحصائلہ سی ایتلیدر . معقول و ممکن اولان خدمت بو وجہلہ ایضا ایدیلہ بیلیر . « خیرین خلیفہ یم نفوذ روحانی طانیہ جکلر شرفی محافظہ بورجیلدرلر » کی مطالعاتلہ اکثفا بچارلر ختندہ تصفیاتک زیادہ ایدلسندن و اہل اسلامک جاہل قالمسندن وبلا آخرہ نادم اولسندن بشقہ برشی حاصل ایتخہ .

حاصلی عقلاً ، نقلاً ترقیات اسلامیہ نک مبدئی ترکی اولیق لازم کلدیکی کوریلور . مسلمانلر معارفہ رقی ایدر لر سہ خلافت شرعیہ نک مزایا سنی دہما زیادہ تقدیر ایدرلر . بیلنلر دن استفادہ ایدلر نہ یانمیا نلر دن هیچ استفادہ اولنہ میہ جنی آشکار در . شرف اہل اسلامک مداری اولہ بیان ترکیاتک قابیلہ ترقیتی آمال سیاسیہ لر نہ منافی اولیان دولترلہ زیادہ ای کیمک منافع عثمانیہ وبلا آخرہ فوائد اسلامیہ خادم برسیاست کچکانہ در .

السنة شرقية

برلسانک رغبت عمومیه بہ مظهریتی اہلک شہراہ ترقی و تمدنہ ایلری کیمش اولسنہ متوققدر . معارف و مدنیت اسلامیہ و قبیلہ غبطہ بخش جهان اولہ حق درجہ دہ ترقی ایتش و غز الیلر ، قارابیلر ، ابن سینا لر کی نیجہ متفنن متبحر ذوات ستودہ صفات پشدیرمش اولدینندن السنة شرقیہ تحصیل ملل سائرہ زدنہ ضروریات حکمنہ کیمش و اوروپا یلیری — حق بوکون لسانلری تعمیم اقطار جهان ایدن فرانسزلی — اندلس دار الفنونلر ندہ تحصیلہ مجبور ایلمشیدی . شو صولکسنہ لردہ شرقک ضمعندن و امراسنک ظلم و استبدادینہ

قربان اولان خلقک جہالت و وختندن بالاستفادہ اوروپادول متمدنہ سی ممالک شرقیہ بی کندیلر نہ املاک ایدنک یتندن ایلری کلش اولمیدر کہ ملتلری السنة شرقیہ تحصیلہ ترغیب و تشویق ایتکدہ درلر . بو حال حولنا کلک قارشیندہ استقبال ملتک کسب ایدہ جکی حال اہل بصیرتہ عیان کیدر .

انکلیز حکومتک مصر دہ بولنان ضابطان و قرائتی لسان عربی تحصیلہ تشویق ایدبور . ہر سنہ اجرا قتلان امتحان مخصوصہ اہلیتی تحقق ایدنلرہ یوزر . الیشر لیرا مکانات ویرمکدہ در . کچکلر دہ لوندرہ دہ متحدین جمعیتی رئیس ستر یربورغ خطبہ سندہ انکلتہ خزینہ ناظرینہ بعض شیلر شوال ایدہ جکی بیان ایلمشدر .

سؤال مذکور دہ بروجہ زیر در : ۱۸۹۵ و ۱۸۹۶ و ۱۸۹۷ سنہ لرنڈہ انکلتراک السنة شرقیہ مکتبلر ندہ نہ مقدار طلبہ موجود در ؟ روسیہ امپراطوری کندی تحصیلا سندن پاک جتوق خصوصی السنة شرقیہ معلملری تعیین ایایوب پشدیر دیکي طلبہ بی ملکبہ حریتہ و بحریہ دواترینہ تعیین ایتکدہ در . المانیاحکومتی ایسہ برلیندہ پاک جتوق مکتب شرقیہ کشاد ایلہ مشدر . اوستریا دخی و یانہ دہ متعدد مکتبلر آچمشدر ، فرانسیہ دہ پارسدہ مخصوصاً بر مکتب انشا ایدوب اسنہ « السنة شرقیہ جیمکتبی » تسبیہ ایلمشدر . دول معظمہ نک شو حرکات و تشبہات و انکلتہ نک تحت حکمندہ اوج یوز ملیون شرقی رعایانک بولندینہ نہا نفوذینک تأسیدی و شرقدہ بولنان تجارتک تقویہ سی ضمتندہ دول سائرہ دن زیادہ بو خصوصہ اہمیت ویرمی لازم کلہ جکی بیلدیر مشدر »

بیان مذکور دن دول معظمہ نک السنة شرقیہ تحصیلہ نہ قدر عطف اہمیت ایلدیکي مستبان اولمقدہ در . عجایز باب عالینک بویلہ عادی امور دن خبری واریدر ؟ استانبولہ برلسان مکتبی واردی اونی دہ ملتہ جتوق کوردی . قیادی . عربچہ او قویا نلریمز جتوق ایسہ دہ آکلایا نلریمز آزدہ . اوروپا لیرک السنة شرقیہ مکتبلندن پشدیر دکلری طلبہ نک وظیفہ سنی ایفا ایدہ جک کیمہ من بو قدر .

عصر معارف حصر جناب حمیدیدہ بالکتر مذاہج سنہ ترقی ایتمشدر . جلہ سی طویلانسہ برقاموس اولور . واسفا برکلہ سی بر معنایہ دلالت ایتخہ بویلہ برقاموس شہریاری الفاظ مہملہ مجموعہ سی تسبیہ اولمقدہ سزادر . اوروپا لیرک علمی مجموعہ لرینہ ، فنی جلہ لرینہ ، سیاسی رسالہ لرینہ بدل اولیق اوزرہ آثار بدیعہ حمیدہ دن صایلہ کرکدر . السنة شرقیہ مکتبنہ بدل

نہ مزواردر ؟ مصاحبان حضرت کیتی ستانی روسیہ امپراطوری کندی تحصیلا سندن مکتب شرقیہ کشاد ایدبور . یزم خلیفہ جواسیس شاہانہ ہیملرینی نکثیر ایدبور . آمان یارب ! بیچارہ ملت عثمانیہ قورتار .

انک سمیع بصیر

امامت و خلافت رسالت سندن

(مابعد)

شرط اول — امام اولہ حق ذات قریشدن بولنق . بونی بالجلہ اہل سنت والجماعہ ایلہ بعض معتزلہ شرط قیلشلردر . زیرا رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم « الائمة من قریش » بیور مشدر . مال منفی « ہب اماملر قریش قبیلہ سندن اولور . بشقہ قبیلہ دن اولماز » دیک اولوب اصحاب کرام حضرت ایدہ بو حدیث شریفک مضمونلہ عمل ایتشلر . زیرا رسول اکرم وفات ایتکدہ فردای کون علی الصباح برخلیفہ تعیین ایتک ایچون اصحاب کرام سقنہ بی ساعدیہ طویلاندق لرندہ پشدیرندہ نزاع وقوعو لغلہ انصار کرام مهاجرینہ خطابا :

« برامیر بزدن برامیر دہ سزدن اولسون » دیمہ لری اوزرینہ حضرت صدیق « الائمة من قریش » حدیث شریفی ذکر ایدرک بو حدیث ایلہ امامتک قریشہ مخصوص اولدینی استدلال ایتیلہ کافہ صحابہ بو حدیث قبول ایتشلر و امامتک قریشدن اولسی لازم کلہ جکی یقینا افادہ ایتکدہ در .

شرط ثانی — امام اولہ حق ذات قریشدن بی ہاشم قولنہ یعنی سالہ رسولہ منسوب اولیق . بونی دہ طاقہ شیعہ شرط قیلشلردر .

شرط ثالث — اصول فروعیہ برابر بالجلہ مسائل دینیہ بی بالقوہ دکل بالفعل عالم اولیق . بونی دہ امامیہ شرط قیلشلردر .

شرط رابع — امام اولہ حق ذاتک یدندہ . معجزہ ظهور ایتک . زیرا آنک عصمتی و دعوی امامتہ حتی آنجق یدندہ ظهور ایدہ جک معجزہ ایلہ بیلنور . بونی دہ غلاہ شیعہ شرط قیلشلردر .

شرط خامس — امام اولہ حق ذات خطادن معصوم اولیق . بونی دہ امامیہ ایلہ اسماعیلیہ شرط قیلشلردر .

نتیجہ

اعلای امور دین و انتظام احوال مسلمین ایچون بروجہ مشروح شروطی جامع برامام نصب ایتکامتہ واجب اولدینی کچی احوال مسلمینک اختلافی و امور دینک اقتراضی ایجاب ایدہ جک شلر امامدن

ظهور ایندکده آنی خلق اتمک دخی اتمه واجبدر .
هرنه قدر او امامک خایله برنوع فتنه وفسادک
ظهوری محقق اوله ده

زیرا بومثالو امامک مقام امامتده بولنسیله ظهور
ایدن فتنه خافنه قیام اولدنی تقدیرجه ظهور ایدمک
اولان فتنه دن دهاعظیم اولوب اهون شری ارتکاب
ایسه موافق حکمت و باعث سلامتدر .
[شرح موافقتن ملخصاً ترجمه اولمشدر]

« زنده »

تفصیلات سابقه دن آکلاشدینی اوزره امامت
دین مبینی اقامه و حوضه ملتی حفظ و حایه خصوصنده
رسول اکرم اقدمن حضرت تربیت خلافت و وکالتدن
عبارت اولوب بزاهل سنت و الجماعه عندندخی آیات
قرآنی و احادیث نبویه دن استنباط احکامه و استخراج
قوانین قدرت و لزومی تقدیرده حرب و صلحه، تدبیر
حیوשה رأی و بصیرت، حدود اسلامی بی مدافعه و محافظه
ایچون شجاعت و متانت، احقاق حق ایچون عدالت،
ارککلک قادیندن افضل و اتمکیت بنا، ذکر و « الاثمۃ »
من قریش، حدیث شریفی منطوق میفتنجه قریشیت کبی
صفات فاضله ایله مشر و طدر .

امامتک اهل سنت و الجماعه عندندخوش طرله مشروط
اولدنی بالکرساحب موافق دکل بالجه ائمهدن امامتک
شروط مذکوره ایله مشروط اولدینده مکر باندلر . زیرا
امامتک تعریفندن دخی آکلاشدینی اوزره امامت رسول
علیه السلامه خلافتدن عبارت اولوب رسول اکرم اقدمن
حضرتلری ایسه ذکر اولنان شر طرله حله سنی مع زیاده
جامع اولدیندن آکا خلیفه اوله حق ذالمک دخی شروط
مذکوره بی جامع اولسی البتہ لازمدر . اوله یا ! علوم
اولین و آخری جامع اولقه برابر بالجه وقایع حریده
بالذات بولوب هر برده بشریتک فوئده شجاعت و متانت
کوسترمش و مدت عمر نده هیچ رکیمه نلک حفته اصلا
نجا و زانماش و حتی وفاتندن اوج کون مقدم منبر سعادته
نمودا دیمک انشای خطبه سنده هر کیمک، الهی ادم ایسه
ایشته مالم کلسون آلدون و هر کیمک آرقه سته اوردم ایسه
ایشته آرقه کم کلسون اورسون، بیورمش اولان قریشی
الاصل ربیعغیرعالی تبارک مقام اقدمن مشروط مذکوره
نی جامع اولیان بر شخص حیارک و برر جل غدارک یکیمسی
و آنک نانه اجرای حکومت اجتنی نصل جائز اولور ؟
تدریس علوم و فنون ایله مکلف اولان بر علامه ذی فوئده
بر شخص نادانک و کالت ایدمک ایله چکی کم تجویز ایدمک یلور ؟
[شومستله میهمی بر آزدخا تشریح و توضیح ایچون صدر
اسلامده خلافت مسئله نه درجه درده اهمیت ویرلیدیکی
واو زمان و وظائف خلافت نصل ایضا اولدنی تاریخ خلفان
بالاقتباس اجلاً بیان اتمک و ایجه دن عدا بدیک .]

حوادث

اسکودم مضبوط و مصادره اولنان خجاق سلاح مسئله
سندن دولایی اجرا قلمتقدده اولان تحقیقات و محاکمات
نتیجه سنده الهی نفر بلغارک قلاع عثمانیه دن برنده
مؤبداً کورکروضنه و بر ملازمک ایکی ویش زاندرمه نلک
بررسنه جبلربنه و قومانووه قضای قانقمانک ده عزله
قرار ویرلشدر .

ذات شاهانه انکلتزه نلک در سعادت سفیری سیر
فلیب قورری به کوندریدی بر مکتوبده کربداستقلالنک
جبل لبنان و ساموس کی اولسنی و تبعه دولت علیه دن
خرستیان بروالینک تعیین قلمسنی طلب و پرنس
ژورژک تعیین ممکن اوله میه جننی در میان ایلشدر .

در سعاده یدی قله جوارنده اوتوز یک مئتره
مربی براراضی و اسعه اوزرنده مکمل برجسخانه
انشاسنه اراده پادشاهی صدور ایشدر .

پادشاه سیمه پرور (۱) حضرتلرنک اشبو
بنای جیم انشاسنی اراده ایلسنی تخلیص ملک
ملکسادم کندینسندن طلب اولنان اصلاحات جدیده
جمله سندن می ؟ یوقسه مهترخانه طاش قشله وسائر
محللرکافی کله مشده اصلاحات ایستیلری طولیدرمق
ایچو عیدر نه در ؟ بر درلو آکلاشله مدی

باب عالینک کربد و الیلکنه تعیینی آرزو ایندیکی
علکاندیر قره تودوری باشایی دول معظمه قبول
ایللماسی اوزرنه تبعه عثمانیه دن بریدی کرنی نامزدله مک
عزمنده اولدینی ادعا اولتورور .

تصحیح

کیکن نسخه مزده قدس شریفده سلاله بیغمبردن
خالدی و حبیبی فامیلایرنک پیروته نفی و تقریب اید
لدکری بعض اورو باجراند نه و فلبده حیقان « موازنه »
رفیقتر دده کورلمکله درج اولمشیدی . مؤخرأ
مؤنوق بر محلدن کلان اشار خصوصی به بناء
اشاعات مذکوره نلک مبالغه اولدینی و الکنز قدس
شریف سنجاغنه تابع غزه قضای مفتی، اسبقی انقریه
نفی ایدلیدی و موموی الیهک ده خالدیلر قالمیاسنه
منسوب ایدوکی آکلا شلمغله تصحیح اولتورور .

مصرده قانون اساسی مطبعه سنده طبع اولمشدر

صاحب موافقت بیان ایدیدی کی رسول اکرم اقدمن
ارتحال دار بقایسور قدده اصحاب کرام سقیفه نبی ساعده به طو
بلا نوب شروط امامتی نمایله حائز اولان افضل الصحابه
بولنان حضرت صدیق امامت و خلافته نصب و تعیین ایندیلر .
حضرت صدیق ایسه فوق العاده صاحب کیاست و عدالت
واهل فضل و قناعت اولدینی حالده وظائف امتی بحق اضافه
کی مشکلاتی کورنجیه ایکی آی سوکره منبره یحیوق خطبه
اوقورکن :

« ای ناس ! سندن بشقه بر ذالمک بوابشی
در عهده انجمنی جداً آرزو ایدمک یورم . اکر سر
بنی تمایله بیغمبریکرک مسکلتده طوتارسه کربن اکافادر
دکلم . زیرا او شیطاندن معصوم اولوب کندینسه کونکدن
و حی کلور ایدی « دیه اعتراف عجز و قصور ایندی . ایکی
سنه اوج آی اون کون مقام خلافتده بولنوب بومدت
طرفنده سلسل رسولدن اصلا آیرلیدی . وفات نبی بی
متعاقب ظهور ایدن او دحشت غا اربداد و قعله لری کال
مهارت و عام موقتله بر طرف ایدرک شومدت قلیله
ظرفنده ایران و روم دولترینه مقاومت
ایدمک ایله چک بر قوه اسلامی دخی حاضر لادی . اولاد
وعیالی اعاشه ایچون اجاع امت ایله بیت المالدن تقدیر
اولنان شقه ایله اورنه حالده کچمنش و بناء علیه جن و فائنده
اصلا تقدی بولنماش ایدی . اموال امیریه دن باندنه
برکوله ایله برده اولوب بولنر دن بشقه کندینسه بیت
المالدن برده قفتان ویرلش ایدی . مرض موشده کریمسی
ام المؤمنین حضرت عائشه بی چاغردی . و « خلیفه اوله
لیدنیری مسلمینک در هم و دیناری بیحدک . قباویغانی
طعاملری بیحدک . و قاتی اور به لری کیدک . بوکوله، دوه،
قفتان بیت المالکدر . بز مصالح مسلمین ایله مشغول ایکن
آنلرله اشفاق ایدر ایدک . و قاعده اوچنی ده عمره کوندر .
بیوردی . وفات ایندیکی کبی حضرت عائشه آنلری حضرت
فاروقه کوندردی . بولنر حضرت فاروقه کوندرلده مکده
عبدالرحمن بن عوف فاروقک باندنه ایدی . حضرت فاروق
بولنری کورنجیه :

« ای ابو بکر ! کند کدن سوکره کلنلری
زحمت صوفدک ! موقع مشکله قویدک ! « دیه آغلادی .
کوزلرینک باشی یرده دوکلورکن : « آلمک بولنری
بیت الماله تسلیم ایدک « دیدی . بونک اوزرنه عبد
الرحمن بن عوف « سبحان الله ابو بکرک عالی مقامده می
ایده چکسک ؟ برکوله ، برده ایله بش درمکل بر قفتانک
نه دکری وار ؟ امر ایسه که ده آنلری کیرو جویرسه لر
اولمازمی ؟ « دیمه سیله حضرت عمر « اوبنم
زمانده اولماز . ابو بکر آنلرک بیت الماله دیننی امر
ایتمش بن آک اشیاع ایدم « جوانی ووردی .
(ما بعدی وار)